

Current Status and Programs of Vegetable Seeds: Vegetable Crops Development Center, Khumaltar, Lalitpur

नेपाल सरकार
कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय
कृषि विभाग

राष्ट्रिय आलु, तरकारी तथा मसलाबाली विकास केन्द्र

तरकारी बाली विकास केन्द्र,
खुमलटार, ललितपुर

दिनेश प्रसाद सापकोटा
वरिष्ठ बागवानी विकास अधिकृत
केन्द्र प्रमुख

तरकारी बीउ तथा तरकारी बेर्ना उत्पादन हुने बाली

क्र.सं.	तरकारी बीउ	जात	क्र.सं.	तरकारी बेर्ना	जात
१.	काउली	खुमल ज्यापू र काठमाण्डौ स्थानीय	७.	रबीसबाई	सुसाग
२.	गोलभेंडा	सिर्जना	८.	सुर्सांनी	बकनरे सुर्सांनी, एन एच १७०१
३.	मूला	मिने बलि	९.	भेइसुर्सांनी	ब्यालिफोर्ने
४.	शलम	काठमाण्डौ रातो	१०.	भन्दा	पुषा फल संग, जुम्सी भन्दा
५.	पापुङ्गे	पाटने	११.	प्याज	रेड फ्रियोस
६.	बोडी	मालपाटन, खुमल तने	१२.	कुरिलो	भेरी बासिबटन
७.	सिमी	बौमासे, झांग, त्रिभुली घ्यूसिमी	१३.	काँफो	भक्तपुर लोकल
८.	भटमास	तरकारी भटमास	१४.	बिरेला	न्यू नारायणी

क्र.सं.	तरकारी बेर्ना	जात
१.	काउली	खुमल ज्यापू र काठमाण्डौ स्थानीय
२.	गोलभेंडा	सिर्जना
३.	रायो	मार्फा चौहा पात र खुमल रातो पात
४.	बन्दा	ग्रीन कोरेपेट, टि ६२१
५.	क्रोकाउली	ग्रीन स्टाउटिङ, सेन्टाउरी
६.	न्याँठकोबी	नेप बल

क्र.सं.	तरकारी बेर्ना	जात
१५.	सोबा	बनमोल
१६.	फर्सी	बर्जुन
१७.	करेला	पाली
१८.	जुकिनी	बन्ना ३०३

फार्ममा संरक्षित जर्मप्लाज्महरू

- जिम्बु
- काँडे भण्टा
- जुम्ली भण्टा
- भिण्डी (जुली)
- रुख टमाटर
- कालो खुर्सांनी
- गोलभेंडा (मनप्रेकस)
- ओल
- लिक
- थाई अदुवा
- इन्डोनेसियन बोडी
- अष्ट्रेलियन सर्ड बिन
- निदरलैण्ड घ्यूसिमी

तरकारी बीउ/बेर्ना उत्पादन र बिक्री विवरण

क्र.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	इकाई	वार्षिक		
			उत्पादन लक्ष्य	उत्पादन प्रगति	बिक्री वितरण प्रगति
१.	सुजना गोलभेंडाको बीउ उत्पादन	के.जी.	१०.००	१२.००	१७.३८
२.	विभिन्न तरकारी बालीहरूको मूल तथा उन्नत बीउ उत्पादन	के.जी.	४००.००	४००.००	२०८.१०
३.	रायो तथा काउली बालीहरूको बेर्ना उत्पादन	संख्या	७०००००	५५००००	४५७४४९
४.	प्याज बेर्ना उत्पादन	संख्या	२००००००	२९०००००	२८७४४२५
५.	लहरे तथा सुर्सांनी समूहका बेर्ना उत्पादन	संख्या	६५००००	४५००००	४२५०१५
६.	कुरिलो तथा फूलका बेर्ना उत्पादन	संख्या	१५००००	१५००००	३५८७३

फार्मले भोगनुपरेका समस्या, चुनौती तथा समाधानका उपाय

❖ डुबान:

- वर्षेनी वर्षातको समयमा ढल निकासको अभावका कारण जमिन डुबान भई नर्सरी तथा बीउ बाली नष्ट हुने गरेको र आवास समेत प्रभावित भएको
- सोको लागि स्थानीय निकाय तथा कृषि अनुसन्धान परिषदसंग समन्वयको प्रयास गरिएता पनि भरपर्दो निकास हुन नसकेको

फार्मले अवलम्बन गर्ने भावी कार्यदिशा

- ❖ तरकारीका बीउ/बेर्ना उत्पादन, प्रमाणिकरण एवं अन्य प्राविधिक कार्य
  - तरकारीका क्षेत्रमा नवीनतम प्राविधिको प्रयोगलाई समावेश गर्दै Center of Excellence को रूपमा कार्य गर्ने
  - तरकारीका बीउहरूको जातीय सम्बर्द्धन र संरक्षण एवं प्रशोधन र बीउ प्याकेजिङ्ग कार्यलाई वैज्ञानिक बनाउदै लगिने
  - तरकारीका क्षेत्रमा राष्ट्रिय नीति निर्माणमा राज्यलाई पृष्ठपोषणका कार्य गर्ने
- ❖ जर्मप्लाज्म संरक्षण र विकास
  - देश/विदेशमा भ्रमणको सिलसिलामा प्राप्त जर्मप्लाज्महरूको संरक्षण तथा सम्बर्द्धन, अध्ययन परीक्षण गर्ने